

ET STED HVOR MAN KAN VÆRE SIG SELV

Evaluering af AURA, LGBT+ Danmarks ungefællesskaber 2020-2022

DET
OBELSKE
FAMILIEFOND

LGBT+
DANMARK

 Social
Respons

INFORMATION OM PUBLIKATIONEN

Udarbejdet af SocialRespons for LGBT+ Danmark, marts 2022.

Støttet af Det Obelske Familiefond

SocialRespons er en analyse- og konsulentvirksomhed, som leverer projektudvikling, evaluering og rådgivning inden for det sociale område. SocialRespons er specialiseret i inddragelse af målgrupper og medarbejdere samt anvendte proces- og resultatevalueringer. Publikationen kan frit citeres med angivelse af kilden. Ved gengivelse af publikationen modtages produktet gerne af SocialRespons.

www.socialrespons.dk

Fotos af AURA's frivillige

INDHOLD

Indledning	4
Resume	5
AURA's formål og indsats	6
AURA's metodiske koncept	7
Projektets rækkevidde	8
Hvem er de unge?	10
Hvem er de frivillige?	11
Resultater og virkning	13
Resultater for unge	15
Frivilliges udbytte	18
Sådan virker AURA	20
Opmærksomhedspunkter	25
Bilag	30
Projektændringer og coronaerfaringer	31
Evalueringsens datagrundlag	32

Hvad er det fede ved AURA?

Svar fra deltagere.

[At] man kan møde andre unge, der også er queer, og fordi der er et fælleskab og intern forståelse.

At møde andre i samme båd.

Det fede ved AURA er, at komme et sted, hvor jeg ved, at der er nogen mennesker, der har haft nogen af de samme oplevelser som mig, og som jeg ved ikke dømmer mig, ikke antager noget om, hvem jeg er - jeg kan bare komme der og få lov til at være mig selv.

Man kan godt gå og føle, at man er alene i verden med sin LGBT-identitet, men det er man bare overhovedet ikke, og det kan AURA bevise for folk.

Man har mulighed for at udforske sin identitet sammen med alle mulige andre der også udforsker sin identitet.

INDLEDNING

Denne rapport er en evaluering af LGBT+ Danmarks ungdomsindsats 2020-2022 om udviklingen og udbredelsen af AURA-fællesskaber.

AURA er lokale fællesskaber for unge LGBT+personer, der har behov for at udforske og udleve deres LGBT+ identitet på andre måder, end der er mulighed for i andre mere traditionelle fællesskaber. Fællesskaberne drives af frivillige unge voksne med støtte fra LGBT+ Danmarks sekretariat. De er åbne for unge op til 18 år og gratis at bruge.

Rapporten er udarbejdet i marts 2022 af SocialRespons for LGBT+ Danmark. Den bygger på 16 interviews med unge, frivillige og projektlederen, samt data indsamlet af de frivillige og sekretariatet (se s. 32).

Rapporten præsenterer deltagerne og de frivilliges udbytte af AURA, og undersøger hvordan AURA skaber denne virkning. Den diskuterer desuden vigtige opmærksomhedspunkter i forhold til fællesskabernes funktionsmåde og kommer med anbefalinger til det videre arbejde med udviklingen og udbredelsen af fællesskaberne.

Evalueringen viser, at de unge deltagere får et stort udbytte af at komme i AURA både socialt og personligt. AURA's største udfordring er at skabe øget kendskab til tilbuddet og få flere deltagere i fællesskaberne.

AURA er i perioden 2020-2022 støttet af Det Obelske Familiefond.

RESUME

AURA er værdifuld for unge

De deltagende unge fortæller, at AURA er et frirum, hvor de trygt kan være sig selv og blive anerkendt for dem, de er. De fremhæver især fællesskabet med andre LGBT+ unge som et udbytte hos AURA. Således oplever mange, at efter de kommer i AURA, er blevet mindre alene med deres identitet. Det går derudover igen, at unge får nye venskaber gennem AURA.

Herudover oplever de AURA som et sted, hvor de kan få ny viden og dele ungdomserfaringer, der er specifikt tilknyttet til det at have en LGBT+ identitet fx i forhold til skole, forældre eller sundhedssystemet. Mødet med jævnaldrende og unge voksne LGBT+personer er i sig selv med til at give dem nye indsigter og erfaringen af, at LGBT+personer oftest lever helt almindelige velfungerende liv.

Metodisk og organisatorisk koncept

Samværer i fællesskaberne kredser ofte om aktiviteter som krea-ting eller spil. Det giver et omdrejningspunkt for snak, der især gør det nemmere at være med for nye deltagere. De unge oplever desuden, at de frivillige er imødekommende og gode til at tale med om det, der ligger de unge på sinde.

Sekretariatet er gennem projektet blevet bedre i stand til at støtte de lokale fællesskaber. Dette gennem blandt andet støtte til frivillighvervning og udvikling af

en rekrutteringsstrategi med tilstedeværelse på sociale medier og infomaterialer på folkeskoler. Med årlige frivilligkonferencer er oplæringen og erfaringsudveksling på tværs af fællesskaberne blevet styrket.

Udfordringer med rekruttering

Rekruttering af deltagere og hvervning af frivillige er dog ikke gået så hurtigt, som projektet havde håbet. Det skyldes i vidt omfang coronaepidemien, der umuliggjorde fysiske aktiviteter i en lang periode. Flere af fællesskaberne gjorde sig her erfaringer med digitale arrangementer, som dog kun i lav grad lykkedes med at få unge med. Pt. er den største barriere for at skabe forandring for målgruppen således det lave deltagerantal i nogle af grupperne.

Centrale anbefalinger

På baggrund af projektets resultater anbefaler vi at LGBT+ Danmark:

- Udbreder kendskabet til AURA
- Målretter kommunikationen til de unges behov
- Undersøger muligheden for at udbrede AURA til flere byer
- Arbejder videre på at finde en forankringsmodel

AURA'S FORMÅL OG INDSATS

Bedre trivsel for unge LGBT+personer

Mange LGBT+ unge oplever dårlig trivsel i teenagerårene på grund af mobning, diskrimination og manglende forståelse i de miljøer, som de færdes i fx skolen, hjemmet og til fritidsaktiviteter. Den seneste rapport fra LGBT+ Danmark viser, at LGBT+unge føler sig ensomme langt oftere end deres klassekammerater.¹ Der er samtidigt en alarmerende forekomst af selvmordstanker, selvskade og spiseforstyrrelser blandt LGBT+unge.

LGBT+ Danmark har med AURA ønsket at skabe et trygt miljø, hvor unge kan mødes med ligesindede, udveksle erfaringer og blive støttet i at udvikle deres identitet. Hermed søger de at imødegå tendensen til, at unge er alene med deres tanker og spørgsmål om deres identitet i en lang periode, før de taler med andre om det. AURA søger derigennem at øge unge LGBT+-personers trivsel og selvverd, modvirke ensomhed og give dem styrkede handlekompetencer.

Udvikling af AURA-fællesskaberne

AURA står for Anerkendelse, Ungdom, Respekt og Accept. De landsdækkende AURA-fællesskaber opstod i 2017 som et pilotprojekt, hvor AURA blev etableret i 8 byer. Det skete på baggrund af erfaringer fra et cafétilbud til unge LGBT+personer i København, der viste, at mange LGBT+unge efterspørger et alternativ til de fællesskaber, som de plejer at færdes i.

LGBT+ Danmarks ungdomsindsats 2020-2022 er en videreføring og udbredelse af pilotprojektet, og er blevet til med støtte fra Det Obelske Familiefond. Indsatsens primære målgruppe er de **12-18 årige**.

I projektperioden har der blandt andet været fokus på at:

- styrke konceptet gennem udviklingen af en skræddersyet AURA-metodik og et mere ensartet tilbud på tværs af landet.
- give mere støtte til de lokale frivilligrupper blandt andet gennem en styrket indsats for opkvalificering, frivillighvervning og kommunikation samt ansættelse af en frivilligkoordinator i Jylland.
- at nå flere unge i et større geografisk område og styrke de unges kendskab til AURA.

Med AURA som eneste landsdækkende projekt af sin slags, er det en særlig prioritet for LGBT+ Danmark. LGBT+ Danmark ønsker at fortsætte udviklingen af fællesskaberne blandt andet ved at starte fællesskaber i flere byer, gøre fællesskaberne mere bæredygtige og styrke samarbejdet med kommuner.

Det er ambitionen at AURA også fremover, skal bruges som platform til, at nå og forbedre trivslen for en stor gruppe unge i hele landet. AURA er samtidigt med til at styrke de unges kendskab til LGBT+ Danmark og gøre organisationen mere vedkommende for de unge.

1. Stop diskrimination i folkeskolen, 2021, LGBT+ Ungdom og LGBT+ Danmark

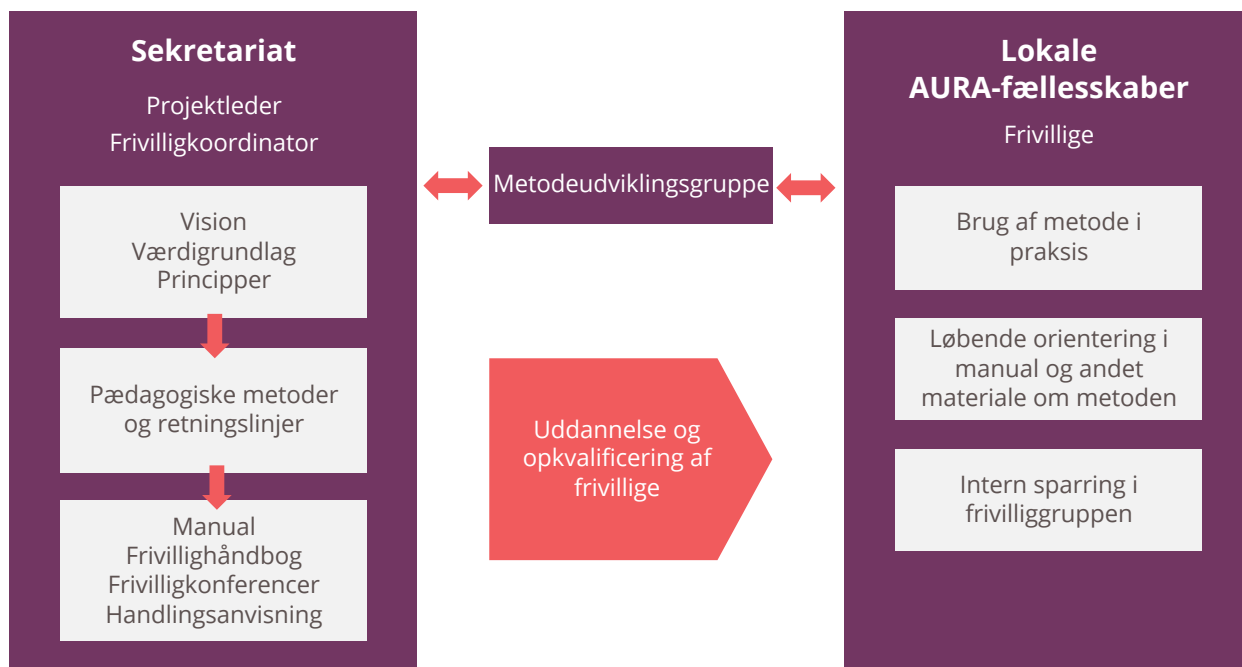
AURA'S METODISKE KONCEPT

AURA's koncept er udviklet af LGBT+ Danmarks sekretariat. Konceptet er baseret på et værdigrundlag og en række principper som *normkritik*, *anonymitet* og *kontinuitet*. Disse er omsat til en række pædagogiske metoder og retningslinjer som *aktiv lytning*, *spejling* og *det fælles tredje*, som de frivillige gør brug af i deres arbejde (se AURA-manualen for nærmere beskrivelse). De frivillige uddannes i metoderne gennem et opstartsforløb og årlige frivilligkonferencer, ligesom metoderne er beskrevet i en manual og andre materialer. På den måde mødes unge af det samme

"koncept", lige meget hvilket AURA-fællesskab de besøger.

De frivillige i hvert fællesskab holder månedlige møder, hvor de planlægger aktiviteter og sparrer om deres arbejde. AURA-metoden udvikles løbende gennem feedback fra de frivillige til sekretariatet, blandt andet i regi af en metodeudviklingsgruppe.

Modellen illustrerer logikken omkring udviklingen og arbejdet med AURA's koncept.

PROJEKTETS RÆKKEVIDDE

Der er stor forskel på deltagerantallet i de forskellige AURA-fællesskaber. De største grupper har et regelmæssigt fremmøde på 20-30, mens andre kun har haft en eller meget få deltagere. En stor del af dette kan tilskrives coronaepidemien (se s. 31). Det har imidlertid også været en udfordring, at for få unge i målgruppen har kendskab til AURA, hvorfor deltagerantallet godt kunne have været højere.

AURA's oprindelige målsætning var at nå 20-30 unge i hvert fællesskab i sidste projektår eller 200-300 på landsplan. På baggrund af udfordringerne med at rekruttere deltagere, blev denne målsætning i 2021 dog nedjusteret til et samlet deltagerantal på 100. Med anslået 100 regelmæssige deltagere inden for det seneste år, er AURA derfor lykket med at nå målsætningen.

I sidste kvartal af 2021 har der imidlertid været fremgang i mange af fællesskaberne. Grupperne i Aarhus og København er meget velbesøgte og robuste. På baggrund af den seneste tids fremgang i deltagerantallet fremstår det, for os, som realistisk at flere af fællesskaberne inden for en overskuelig fremtid kan nå et større regelmæssigt deltagerantal i størrelsesordenen 10-30.

AURA i tal, pr. marts 2022

10 byer med aktive fællesskaber

68 frivillige

100 regelmæssige deltagere, og 150-200 unikke deltagere det seneste år

Omkring 150 afholdte arrangementer siden jan 2020

32+ omtaler i lokale og nationale medier

4900+ samlede følgere på lokale og nationale sider på Facebook og Instagram

De 10 byer der har aktive AURA-fællesskaber.

HVEM ER DE UNGE?

Forskellige baggrunde

Deltagergruppen er blandet og dækker over et spænd fra 11-17 år, hvoraf flest er omkring 15 år. Således går de fleste i de sidste klassetrin af folkeskolen, men der er også gymnasieelever, der kommer i AURA. Der er stor forskel på i hvor høj grad, de unge har integreret deres LGBT+ identitet, Hvor åbne de er om den i deres nærmiljø og i hvilket omfang, de bliver støttet af deres nærmeste. Op mod halvdelen af de unge bor ikke i den by, hvor de besøgte AURA-fællesskabet, men tager dertil, ofte i offentlig transport.

Et ønske om fællesskab

De unge har imidlertid ofte erfaringer til fælles, og er drevet af de samme motivationer for at komme i AURA. Mange føler sig i større eller mindre grad alene med deres LGBT+ identitet. De unge er ofte drevet af ønsket om at møde andre, som de har noget til fælles med, og at lære flere LGBT+personer at kende. De har ofte også et mere generelt ønske om at få nye venner. Nogle har desuden et ønske om at lære LGBT+miljøet i deres by bedre at kende. Endeligt er der nogen, der søger AURA for at kunne dele mere specifikke erfaringer, fx med andre transkønnede.

Jeg havde virkeligt brug for den der sparring med andre der var transkønnede. – Deltager

Flere indgange til AURA

De unge hører typisk om AURA gennem venner og forældre, eller bliver selv opmærksom på det gennem Facebook eller Instagram. Der er også unge, der selv søger efter LGBT+ fællesskaber og finder det, fx på LGBT+ Danmarks hjemmeside.

Karakteristikkerne på denne og næste side er baseret på interviews og LGBT+ Danmarks egen deltagerundersøgelse.

HVEM ER DE FRIVILLIGE?

Den typiske frivillig er i midten af 20'erne og i gang med en videregående uddannelse. Der er dog frivillige i hele aldersspændet fra 18 til først i 30'erne. Flere af de yngste frivillige er tidligere deltagere i AURA. Hovedparten af frivillige er selv LGBT+personer, mens enkelte på anden måde har et forhold til emnet.

Frivillige brænder for sagen

De frivillige er generelt meget motiverede for sagen - det går igen, at LGBT+området er et hjertebarn for dem. De er grundlæggende drevet af at kunne gøre noget godt for de unge. For mange frivillige skyldes det, at de selv som unge LGBT+ personer manglede et lignende tilbud, og at det giver dem motivation til at støtte andre. Flere finder desuden en faglig interesse i arbejdet med normer og unge.

Hvis jeg havde haft adgang til AURA da jeg var ung, så havde jeg måske fundet ud af min seksualitet og kønsidentitet meget tidligere, og kunne have opbygget et miljø og netværk - så det vil jeg rigtigt gerne være med til at gøre for børn og unge. – Frivillig

Flere af de frivillige har fundet jobbet efter de ledte efter et frivilligjob. De har ofte interesse i at få ledelseserfaring som teamleder, eller er drevet af muligheden for at kunne sætte sit præg på fællesskabet. Andre trives med at have en mere "menig" deltagende rolle. Det er en styrke ved organiseringen, at der er mulighed for at have

forskellige roller og arbejdsopgaver. Det gør at frivilligrollen kan rumme forskellige typer, og er med til at sikre fastholdelse.

Endeligt er der også frivillige, der søger AURA fordi de selv, er tiltrukket af det fællesskab det giver, og for nogle bliver det eksempelvis en indgangsvinkel til at få en omgangskreds i en ny by.

Til brætspil og hygge i AURA

De unge finder vej til lokalet lidt efter lidt, og inden mødet starter, sidder der allerede unge og snakker. Der kommer også to nye unge, hvoraf den ene er tydeligt genert. De bliver mødt af et "hej" fra de andre unge, og en af de frivillige kommer over og hilser.

Vi er til spil-aften i AURA. Tilstede er syv deltagere og tre frivillige.

En frivillig byder velkommen og introducerer sig med navn og pronomen, hvorefter resten gør det samme. En af de unge giver et andet pronomen end sidst.

Som de først brætspil begynder, er stemningen nede på jorden og folk sidder og hygger sig. Alle tager for sig af pebernødder og sodavand. De to nye siger ikke så meget, men spiller optaget med i det ene spil.

Spillerne om det andet bord går i stå, da de fortaber sig i en snak om kønsidentitet, som det viser sig, er noget flere af dem tænker over.

De to grupper samles til et fælles spil Margretheskål, og her går stemningen helt amok med høje grin og snak. En af de nye deltagere, som fra starten var meget genert, kommer helt ud af sin skal og smiler stort til de andre.

Arrangementet slutter i godt humør, og de unge er et stykke tid om at forlade lokalet. De frivillige har fornemmelsen af, at de vil se de to nye igen. Den anden nye opdagede i øvrigt, at hun gik på gymnasium med en af de andre deltagere, så nu har hun en ny LGBT+bekendt i sin hverdag.

Case-fortællingen er en sammenskrivning af flere af de frivilliges arrangementsbeskrivelser og er redigeret for at sikre anonymitet.

A group of people, seen from behind, are wearing large headphones and looking at ancient statues in a museum. The statues are made of light-colored stone and are positioned between tall, fluted columns. The scene is dimly lit, with spotlights highlighting the statues. The text "RESULTATER OG VIRKNING" is overlaid in the center.

RESULTATER OG VIRKNING

Modellen illustrerer de vigtigste resultater for unge og udbytter for frivillige. De beskrives på følgende sider. Fællesskabet i AURA er vigtigt for begge målgrupper.

RESULTATER FOR UNGE

Et inkluderende fællesskab

De unge oplever, at de gennem AURA bliver del af et fællesskab med andre LGBT+ personer, og opdager at de ikke er alene med deres erfaringer og identitet.

Møde med ligesindede

Det går igen for mange af de unge, at de har savnet at have flere LGBT+ personer i deres omgangskreds. Det oplever de at få i AURA.

Da jeg kom til AURA, der havde jeg en meget lille vennegruppe, og jeg havde meget få LGBT-personer som jeg sådan kendte personligt, og det har jo ændret sig helt vildt med AURA. - Deltager

I AURA grupperne oplever de unge at få en stor omgangskreds af LGBT+unge. I flere af fællesskaberne bruger de unge gruppechats, hvor de snakker sammen, og kan aftale at følges til næste møde. Nogle mødes også med hinanden udenfor AURA-arrangementerne, og fortæller at de er gode til at invitere andre i gruppen med.

De fortæller, at det andre steder kan være svært at møde LGBT+ personer, bl.a. fordi mange ikke er åbne om det. Men i AURA har flere af de unge mødt LGBT+personer fra deres uddannelse eller område, som de ikke før havde talt med. Eksempelvis oplevede en ung, at der var flere fra hans skole, der også kom til møderne.

Det har været rigtig dejligt for mig at komme et sted hen hvor jeg vidste at det var muligt for mig at finde nogle ligesindede. - Deltager

Nye venner

De unge oplever, at AURA er et trygt mødested, der også giver plads til at relationer udvikler sig udover det. Mange af de unge fortæller, at de har fået nye stærke venskaber med andre, de har mødt gennem AURA.

Rigtigt mange af mine tætte venner dem har jeg mødt igennem AURA i løbet af det sidste års tid. Og jeg er ligesom blevet ved med at være i kontakt med dem alle sammen. - Deltager

Er ikke alene

Det er meget betydningsfuldt for de unge, at de oplever at føle sig mindre alene og isoleret, både i forhold til deres sociale liv, identitet, og de oplevelser og tanker de har. De unge fortæller at mødet med andre der deler deres erfaringer, giver en oplevelse af, at de ikke er alene, og at der er mange som dem, også i deres by.

Man kan godt gå og føle at man er alene i verden med sin LGBT-identitet, men det er man bare overhovedet ikke, og det kan AURA bevise for folk. - Deltager

Anderkendelse og selvtillid

I AURA oplever de unge, at blive anerkendt som dem de er.

De oplever AURA som et trygt rum, hvor de kan være helt sig selv og ikke behøver, at lægge låg på sider af deres personlighed. De beskriver det som en følelse af tryghed, åbenhed og accept. Det står for mange i modsætning til dårlige oplevelser, som de har haft som LGBT+personer, fx i skolen. Nogle unge oplever, at de har valgt et navn, som ikke bliver accepteret i skolen – det gør det til gengæld i AURA.

[Man kan] bare komme der og være fuldstændig sig selv - bare slappe af - og det er pisse fantastisk. - Deltager

[AURA] er et åbent sted, et frirum, hvor folk kan være der uden at blive dømt for noget. - Deltager

At blive anerkendt for den man er, er afgørende for at trives. For nogen unge i AURA giver det også mere selvtillid, fx til at se ud og klæde sig som de vil, eller til at prøve det pronomen de identificerer sig med. Endeligt er der unge i AURA, der ikke er kommet ud, eller er helt åbne om deres identitet, og for dem betyder det meget at møde anerkendelse fra andre, der ved, hvordan man har det.

Jeg var ikke kommet ud til mine forældre da jeg startede til AURA, og det tror jeg rigtig mange også har haft, det der med at man har kunnet komme til et rum hvor man ligesom bare kunne være sig selv, uden at folk stillede spørgsmålstegn, og uden at man var bange for at blive dømt for det på en eller anden måde. - Deltager

Pronomener – hvad er det nu det er

I vores sprog bruger vi pronomener som *hun* og *han* til at omtale hinanden. De pronomener vi bruger, siger samtidig noget om det køn, vi tillægger hinanden. De fleste har et ønske om at blive omtalt med nogle bestemte pronomener. Der er flere forskellige udbredte pronomener, fx:

- *hun/hende/hendes*
- *han/ham/hans*
- *de/dem/deres*
- *hen/hen/hens*
- *den/den/dens*

At blive omtalt med et forkert pronomen kaldes at blive *fejlkønnet*, og kan opleves som krænkende eller respektløst.

Ny viden og perspektiver

I mødet med andre LGBT+unge og de frivillige, oplever deltagerne at lære nyt og få udvidet deres horisont.

Man lærer mange nye mennesker at kende med andre oplevelser end en selv, som man også kan lære lidt af.

- Deltager

De unge møder andre, der er forskellige fra dem selv, blandt andet i alder og selvsikkerhed. Desuden kender de unge generelt få voksne LGBT+ personer. Her kan mødet med de frivillige og evt. oplægsholdere i sig selv give erfaringer med, at der er mange måder at være LGBT+ person på, og at LGBT+personer lever helt almindelige velfungerende liv.

Man ser generelt ret få voksne queer-personer, det har jeg også godt kunne lide ved at møde de frivillige. Bare at se nogle voksne LGBT-personer der har helt almindelige liv. - Deltager

Selvom aktiviteterne i AURA ikke er centreret omkring læring, bliver fællesskaberne også et sted, hvor de unge igennem spontane samtaler får ny viden om emner som identitet, køn og seksualitet. Det giver dem en anden viden, end den de ofte får på internettet.

Endeligt peger nogen på, at det har været spændende og givet ny viden at have eksterne oplægsholdere på besøg til arrangementerne.

Trivsel og støtte i hverdagen

Flere af de unge fortæller, at de ser frem til de typisk to månedlige AURA-arrangementer i deres by. Det er

både det sociale samvær med de andre unge der trækker, og muligheden for at kunne dele sine oplevelser og tanker med andre. En ung fortæller fx, at hvis der er noget der fylder i forhold til hans LGBT-identitet, som han ikke kan snakke med forældre eller andre venner om, så ved han, at han kan bringe det op til næste møde. Tilsvarende oplever de frivillige at mange af de unge, så snart de er trygge, begynder at åbne op og fortælle om dem selv.

Det er noget man kan glæde sig til, og det kan også være noget. der kan give noget overskud, at man har været der, og snakket med en masse andre. - Deltager

Udbyttet af at kunne dele erfaringer bliver særligt fremhævet af transkønnede unge, der oplever det som meget givende at kunne dele deres oplevelser med sundhedssystemet.

Man går ikke så meget alene med tingene. Der er rigtig mange ting der ikke trykker lige så meget. - Deltager

AURA bliver på den måde et holdepunkt, der giver støtte i hverdagen, og er med til at sikre de unges trivsel. Evalueringens datagrundlag giver ikke mulighed for at konkludere på de langsigtede effekter af AURA, men det er sandsynligt at den støtte de unge oplever i AURA, kan påvirke deres trivsel positivt og/eller forebygge mistrivsel på længere sigt.

Der har været nogle unge der fortalte at de har turde sige fra over for nogle af deres klassekammerater, fordi at de har fået de rigtige ord fra os. Så de bliver lige så stille også stærkere til at kunne være sig selv. - Frivillig

FRIVILLIGES UDBYTTE

De frivillige oplever deres arbejde som meget givende, både for dem selv og de unge i fællesskaberne. Det er ofte de samme ting, som giver de frivillige motivation til at fortsætte som frivillige (se side 27).

At gøre en forskel

Det giver de frivillige rigtigt meget, når de kan se, at de gør en forskel for unge. De oplever fx ofte, at de unge efter et par gange til AURA lægger deres generthed til side, og bliver mere afslappede, åbne og deltagende. Det er også givende at kunne følge de unges udvikling og succesoplevelser fra sidelinjen. Det kan være at se en der begynder på hormoner, en der får en ny ven eller kæreste, eller en der kan vise et rejsekort frem med sit nye navn på.

Det er en vanvittig god motivation, at kunne se nogle små unge mennesker der bare føler sig klar til at gå imod verden. - Frivillig

De frivillige oplever at kunne hjælpe andre og føle sig nyttige. Vi ser også tegn på, at de frivillige selv vokser med det ansvar, de tager på sig, men som det ofte er med frivillige, er de mest optaget af, hvad de kan gøre for de unge.

Jeg synes at [være frivillig i AURA] er noget af det der giver mest mening for mig, jeg glæder mig altid til at have et event. - Frivillig

Endeligt betyder det noget for de frivillige, at de oplever at blive anerkendt fra sekretariatet og LGBT+ Danmark for det arbejde, de laver. Det gælder både i den løbende kontakt og til større arrangementer som frivilligkonferencerne. I denne sammenhæng kan det også nævnes, at AURA fællesskaberne i Esbjerg og København har modtaget kommunale priser for deres frivillige arbejde. Oplevelsen af anerkendelse påvirker de frivilliges motivation positivt.

Eksempel på opslag til hervedning af frivillige.

Attraktivt fællesskab

De frivillige oplever igennem arbejdet, at de bliver en del af et frivilligfællesskab. På det punkt har de meget til fælles med brugerne, for hvem fællesskabet og netværket med andre LGBT+personer, er et afgørende udbytte.

For at understøtte fællesskabet i frivilligruppen og blive mere trygge ved hinanden laver nogle grupper sociale aktiviteter ved siden af deres møder i AURA-grupperne. Det opfordres de også til af sekretariatet, da det er deres tese, at frivilligfællesskabet motiverer dem til bedre samarbejde om, at faciliterer et trygt rum.

Det smitter af på de unge. Der er desuden en selvforstærkende effekt i, at de frivillige bliver mere motiverede, når de arbejder sammen med andre engagerede frivillige.

Jo bedre vi kender hinanden i frivilligruppen, jo bedre kan vi også hjælpe hinanden og læse hinanden i vores arbejde. - Frivillig

Fællesskabet er også et produkt af de årlige frivilligkonferencer, hvor de frivillige kan lære sekretariatet og hinanden at kende, på tværs af landet. Det giver en følelse af at være en del af et team med en større sag, lige meget hvor man er i landet, og hvor stort ens lokale AURA-fællesskab er.

[AURA] har givet mig nogle rigtigt gode LGBT-venskaber, i form af dem jeg arbejder sammen med som frivillig.
- Frivillig

Frivilligerfaring

Hvad de frivillige ellers oplever, at få ud af deres engagement afhænger i høj grad af den rolle og de ansvarsområder, som de tager på sig. Således får især teamledere erfaring med ledelse og organisering, mens andre i højere grad får erfaring med kommunikation og sociale medier. De fleste frivillige får en form for pædagogisk erfaring, og øver sig i at tale om normer og identitet. Selvom de frivillige generelt er kompetente og mange har et højt uddannelsesniveau, kan det siges, at de tilegner sig kompetencer, de vil kunne drage nytte af i fremtidigt studie- eller arbejdsliv.

A close-up photograph of a hand stirring a cup of coffee with a spoon. The scene is bathed in a warm, orange-red light. The coffee is topped with a thick layer of white foam. In the background, a brown paper napkin with a logo and the word 'HALLMANN' is visible. A red pen lies on the table next to the cup. The overall mood is cozy and intimate.

SÅDAN VIRKER AURA

På de følgende sider præsenterer vi de virkemidler, som vi ser som særligt kendetegnende for AURA, og som er grundlag for de virkninger, fællesskaberne har for både unge og frivillige.

Virkemidlerne er en beskrivelse og kondensering, af den praksis vi observerer i AURA-fællesskaberne.

Denne er i høj grad formet af AURAs metodik, som ses afspejlet i flere af virkemidlerne (se særligt s. 24).

Modellen viser de seks virkemidler, der beskrives på de følgende sider.

Et frirum hvor man er tryk

Som mødested for LGBT+personer udgør AURA et frirum, eller *safe-space*, hvor de unge føler sig trygge. Her er et vigtigt element anvendelsen af et inkluderende og anerkendende sprogbrug.

Det betyder særligt noget at de unge ved, at de bliver mødt med anerkendelse og forståelse. Unge fortæller blandt andet, at de ved, at de ikke skal forholde sig til spørgsmål, der kan være ubehagelige, fx om deres navn eller pronomen. De fortæller samtidigt, at der er en fælles forståelse i AURA, som gør, at de kan bruge begreber om køn og seksualitet, uden at skulle uddybe eller forklare, hvad de mener. Det giver en frihed til at være sig selv, og til at snakke om det, man vil.

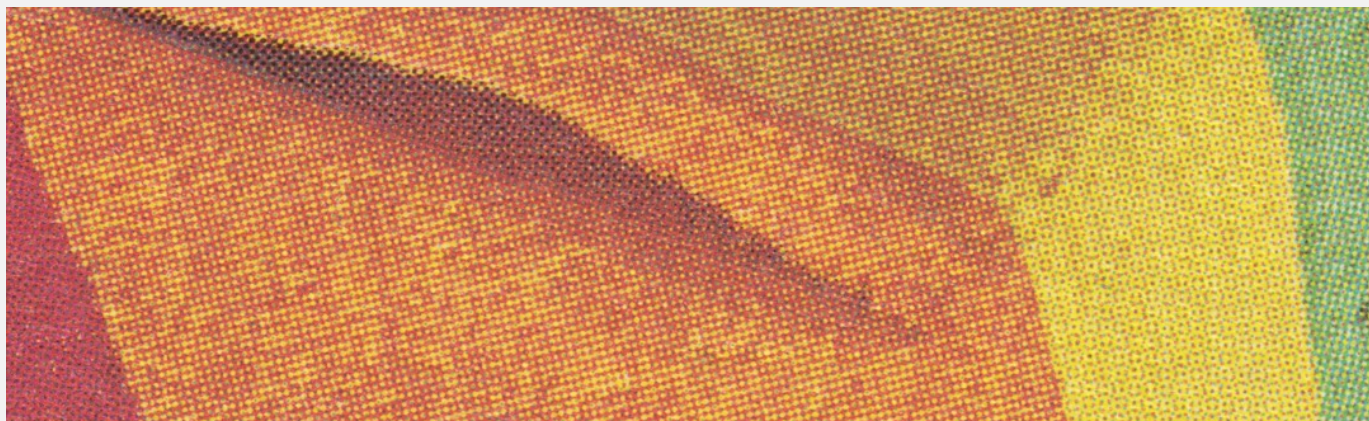
Plads til udforskning af identitet

Det trygge rum i AURA giver også plads til at udforske

sin identitet og prøve nye ting af, der kan være svære at gøre andre steder. De frivillige sætter ikke spørgsmålstegn, og støtter de unge i at prøve nye ting af. Dette afspejler det normkritiske udgangspunkt, der er et centralt princip i AURA's metodik.

I nogle fællesskaber indledes møderne med navne- og pronomenrunder, mens deltagere andre steder bærer navneskilte med pronomen. Begge dele giver mulighed for på en tryk måde at afprøve et nyt pronomen eller navn. Flere frivillige fortæller, at de unge ofte skifter navn eller pronomen, eller at de har flere forskellige navne stående på deres navneskilte. Navneskiltet er desuden et simpelt redskab, der sænker risikoen for at blive fejlkønnet.

AURA giver samtidig plads til at stille spørgsmål eller tale om ting, der lægger en på sinde. De unge oplever ikke, at spørgsmål om identitet hele tiden bliver italesat, men at det er noget, som de har mulighed for at tale om, hvis de selv tager initiativ til det.

Samlende aktiviteter

Møderne i AURA er typisk centreret om en aktivitet, som de frivillige på forhånd har planlagt – det giver et samlingspunkt for deltagelse.

Aktiviteterne er meget alsidige, men har det til fælles, at det er noget, man er sammen om, og som ofte også giver mulighed for at snakke samtidig. Det kan fx være kreative ting (maling, tegning, skrivning), spil (brætspil, varulv, onlinespil) eller temadage (halloween, jul, eurovision).

Aktiviteterne gør, at man har noget fælles at samles om, der inkluderer og blander folk sammen, og får samtalen til at flyde. Det er især en hjælp for nye deltagere, der oplever en tryghed i, at de har noget at fokusere på.

Det er en del af AURA's metodik at bruge aktiviteterne som et fælles tredje. Det gør, at det ikke er deltagernes identitet, der er i fokus, men i stedet noget de er sammen om.

Nogle unge oplever med tiden, at selve aktiviteterne betyder mindre, og at det i højere grad er fællesskabet, der trækker. Det sker eksempelvis, at en aktivitet eller et spil bliver lagt til side, hvis deltagerne bliver opslugt af en samtale.

Fællesskaberne har generelt fundet en god model for aktiviteter, der giver plads til flere deltagelsesformer, hvor deltagerne kan deltage i det omfang, de har lyst til, og giver mulighed for at trække sig eller for at snakke. Aktiviteterne er således ikke et mål i sig selv,

men bruges til at skabe en inkluderende ramme om fællesskabet.

Genkendelighed i mødet med frivillige

De frivillige er et centralt element i AURA – de planlægger aktiviteter og rammesætter det sociale rum. Ifølge deltagerne er de frivillige både imødekommende og gode til at få alle med.

At de frivillige er unge voksne, skaber en genkendelighed, der gør det nemt at føle sig tilpas. Som lidt ældre LGBT+personer, kan de frivillige også trække på egne oplevelser og erfaringer, hvilket giver dem en slags funktion som rollemodeller, og et godt udgangspunkt for at kunne støtte de unge. Her er det også en styrke, at de frivillige er en divers gruppe, der blandt andet dækker over forskellige LGBT+identiteter, som de unge kan spejle sig i. De frivillige sikrer en tryghed, og giver deltagerne nogen forskellige at gå til, hvis de har brug for noget. I AURA's metodegrundlag kaldes dette en queer-to-queer tilgang.

Ifølge de frivillige er deres rolle meget umiddelbar – de har fokus på at skabe et trygt rum for de unge, og at gøre det på de unges præmisser. Nogle frivillige fremhæver samtidig, at de forsøger at behandle de unge ligeværdigt, som de ville behandle enhver anden. Det afspejler sig i deltagernes oplevelse af, at de frivillige deltager i aktiviteterne på lige fod med dem, og at de er "nede på jorden". I AURA's metodik lægges der her vægt på, at de frivillige gør brug af spejling og aktiv lytning.

Afslappet atmosfære

De unge oplever AURA-fællesskaberne som rolige og afslappede rum, hvor folk har barriererne nede, og det er let at komme i snak med folk. Selvom nogen snakker mest med dem, de kender bedst, eller dem på deres egen alder, er der en stemning af, at alle kan snakke med alle, og at folk er interesserede i at møde andre. Deltagerne føler at aktiviteterne først og fremmest handler om at møde andre, og føler sig frie til at deltage på den måde, der passer dem.

Unge peger også på, at AURA åbner op for samtaler om identitet på en hverdagslig og ikke-sensationel måde, hvilket gør det mere relaterbart.

Det er i høj grad de frivillige, som er gode til at skabe et afslappet og dynamisk rum. De oplever at deres rolle langt hen af vejen, går ud på at være til stede og til rådighed, og til at gribe de unge i at snakke om de ting der ligger dem på sinde.

Klar metodik og organisatorisk støtte

De lokale frivilligrupper støttes af sekretariatet i LGBT+ Danmark gennem en fælles metodik og organisatorisk støtte.

Sekretariatet står særligt for udviklingen af uddannelsen af de frivillige i AURA-metodikken, der fastlægger AURA's formål, værdier og funktionsmåde. Denne formidles i en AURA-manual, der introducerer de frivillige til de metoder, der er udgangspunktet for

deres rolle i AURA. Oplæringen i AURA-manualen suppleres yderligere af en introduktionsdag og føl-forløb, sammen med de årlige frivilligkonferencer. De frivillige fortæller, at særligt frivilligkonferencerne er meget givende, både socialt og fagligt, og oplever at de er med til at skabe en fælles identitet om AURA-fællesskaberne, på tværs af landet.

Med en klar og velbeskrevet metodik bliver AURA's frivillige klædt på til at tage imod de unge ud fra et fælles udgangspunkt funderet i LGBT+ Danmarks principper for arbejdet med unge. Metodikken sikrer at AURA fremstår som en sammenhængende indsats på tværs af landet, og giver mulighed for en høj grad af kontinuitet i indsatsen.

Da det er forskelligt, i hvilken grad de individuelle fællesskaber og frivillige refererer til manualen efter deres oplæring, kan der være en opgave for sekretariatet i at sikre en mere ensartet og kontinuerlig anvendelse af denne.

Sekretariatet er desuden en organisatorisk støtte for de lokale AURA-fællesskaber. De bidrager bl.a. til hvervning og fastholdelse af frivillige gennem en hvervstrategi, årshjul, og med en frivilligkoordinator tilknyttet fællesskaberne på Fyn og i Jylland. Sekretariatet står derudover for AURA's visuelle identitet og kommunikationsstrategi, der er afgørende for rekruttering af unge.

A photograph of two people, likely students, working on a craft project at a table. The person on the left is using a marker to draw on a piece of paper, while the person on the right is using scissors to cut out a skull-shaped paper mask. The table is cluttered with various items, including several mugs, a box of markers, and other craft supplies. The entire image is overlaid with a semi-transparent red filter.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Hvordan får AURA flere deltagere?

Vi peger her på en række opmærksomhedspunkter og anbefalinger for at sikre et højere deltagerantal.

Stort rekrutteringsgrundlag

Det er ingen tvivl om, at der er rigtigt mange unge, der ville have gavn af AURA, men som endnu ikke gør brug af det. Vi ved dog ikke om der er dele af målgruppen af LGBT+unge som AURA har særligt svært ved at tiltrække.

De nuværende fællesskaber har forskellige rekrutteringstiltag i gang, og prøver blandt andet at tilpasse tidspunkter, lokaler og aktiviteter efter de unges behov. Vi vurderer imidlertid at den største enkeltstående begrænsende faktor for deltagerantallet lige nu, er det lave kendskab til AURA blandt målgruppen og deres nærmeste. Projektet bør derfor fortsætte med en bred rekrutteringsindsats, som spreder kendskabet til AURA til så mange unge i målgruppen som muligt.

Robuste fællesskaber

Et højere deltagerantal i de mindste grupper er naturligvis vigtigt for at kunne skabe den ønskede virkning for målgruppen, men er også vigtigt for at sikre attraktive fællesskaber. Det er derfor centralt, at fællesskaberne får deltagerantallet op over en tærskel, der gør grupperne robuste. Hermed sikres det, at nye deltagere får en positiv oplevelse, og ikke bliver "skræmt væk" når de møder en lille gruppe, hvor der er begrænsede muligheder for at gennemføre

attraktive aktiviteter, og for at møde unge som de klikker med. Hvor denne tærskel ligger, er svært at sige, men formodentlig omkring 8-12 unge per gruppe.

En større gruppe ville også sikre en organisk tilgang af unge, ved at deltagere spreder kendskabet til AURA i deres omgangskreds.

Målrettet kommunikation til unge og forældre

Flere af deltagerne i AURA antager, at få af deres jævnaldrende kender til tilbuddet, og ser et øget kendskab som det vigtigste middel til flere deltagere.

Dem der har opdaget AURA gennem målrettet reklame på sociale medier, synes at det er en god måde at nå de unge på. De siger samtidigt, at det er vigtigt at reklamere på de medier som de unge bruger, herunder TikTok.

En ung fortæller desuden, at hun så AURA-plakaten på sin skole nogle gange uden rigtigt at lægge mærke til den, og ønsker derfor at den bliver mere "regnbueagtig".

I samklang med de unges egne ønsker anbefaler vi, at AURA fortsætter med målrettet reklame på sociale medier til både unge og forældre. I tråd med projektets oprindelige ønske om i højere grad at inkludere skoler (se s. 31) ville det også være oplagt at udbrede indsatsen med at reklamere for AURA på skoler, fx gennem plakater eller informationsmateriale om AURA til lærere.

Hjælp de unge til at beslutte sig

Når de unge først er blevet opmærksomme på AURA, er det typisk, at de bruger noget tid på at beslutte sig for at besøge AURA. Det er en svær beslutning for mange. De unge bruger derfor tid på at undersøge AURA's Facebook- og Instagram-sider, og prøver at danne sig et indtryk af hvad AURA er, og hvad de kan forvente af arrangementerne. Dette er en kritisk periode i deres beslutningsproces, som det er vigtigt at understøtte så godt som muligt. Det er ofte, når de læser informationen, at de bestemmer sig for at besøge AURA.

Jeg lurede lidt rundt på Facebook-siden i 2 måneder eller sådan noget, for lige at finde ud "okay, tør jeg virkelig at gøre det her?", og så tog jeg en ven under armen og tog til det første møde. - Deltager

Det er afgørende, at AURA's kommunikation er klar og tydelig, og giver de unge et retvisende billede af, hvad de kan forvente af arrangementerne, så de kan forberede sig på det. Det er med til at gøre det mere forudsigeligt og mindre skræmmende at møde op.

Noget der havde stor indflydelse [på at jeg deltog], var hvor åbne alle de frivillige virkede i opslagene på Facebook. - Deltager

AURA er allerede gode til at give klar information, og har blandt andet arbejdet med at imødekomme unges tvivl i forhold til, om de passer i målgruppen. Der er dog unge der efterspørger endnu mere information.

Vi anbefaler at AURAs kommunikation (fortsat):

- Giver et klart billede af, hvordan det er at være til et AURA-arrangement.
- Giver de unge kendskab til de frivillige i deres lokale fællesskab, så de allerede har nogle ansigter på.
- Fortsætter med at oplyse om muligheden for, at man som ny kan skrive til en frivillig med spørgsmål eller for at mødes inden arrangementet.
- Giver fyldestgørende praktisk oplysninger om bl.a. sted, adgangsforhold, mulighed for forskellige deltagelsesformer, frihed til at komme og gå, anonymitet osv.
- Imødegår de unges usikkerhed direkte, ved at fortælle hvorfor man ikke skal være nervøs for at deltage.
- Er hyppig og lokal.

Man behøver ikke at være nervøs for at sidde og være alene, fordi folk vil gerne tale med en. Det tror jeg var det eneste som jeg rigtigt gerne ville have vidst før jeg startede. - Deltager

Hvervning af frivillige

Som nævnt er de frivillige generelt glade og motiverede for deres arbejde, og oplever at det giver dem meget igen. Mens frivilligrupperne i de større byer er meget robuste, og møder meget interesse for at blive frivillig, kæmper de mindre byer dog i højere grad med varierende frivilliginteresse. Det er ofte ting som studie eller arbejde, der gør at frivillige stopper, hvilket især rammer de mindre byer. Derudover er den største trussel for frivilligengagementet, at for lave deltagerantal i de lokale fællesskaber gør, at de frivillige ikke oplever at deres arbejde har en tilstrækkelig effekt. Der kan derfor gøres meget for frivillighvervningen ved at hæve deltagerantallet i de mindste fællesskaber.

Tydeliggør udbytter

Derudover er oplevelsen af de udbytter, der er beskrevet i afsnittet "Resultater og virkninger", afgørende for at fastholde de frivillige. Det drejer sig om muligheden for at gøre og se en forskel for de unge, få brugbare erfaringer som frivillig, og at blive del af et attraktivt og givende fællesskab. Det er samtidig udbytter som mange andre vil være tiltrukket af. For at bygge en stærk frivilliggruppe bør AURA derfor understøtte disse udbytter bedst muligt og fremhæve disse i kommunikation til potentielle nye frivillige.

Ønske om specifikke værktøjer

De fleste frivillige fortæller, at de er godt klædt på til frivilligrollen – der er dog stor forskel på omfanget af

deres oplæring, og hvor meget de har læst i frivilligmanualen.

Imidlertid har mange frivillige et ønske om særlig oplæring i, hvordan de skal håndtere svære situationer og særligt sårbare unge, fx deltagere med diagnoser. Nogle frivillige oplever at have svært ved at håndtere unge, der fortæller meget personlige ting. For nogen frivillige hænger det også sammen med en tvivl, om hvilket ansvar de har. Nogle ønsker også mere øvelse i at skabe et inkluderende rum, fx via sprogbrug. Sekretariatet har i marts 2022 imødekommet dette ønske med en guide til handlingsanvisning, der beskriver en række case-situationer. Vi har dog ikke haft mulighed for at evaluere de frivilliges anvendelse af denne.

De to afholdte frivilligkonferencer har fået god feedback fra de frivillige. I tråd med ovenstående fremhæver de det især som givende at lave øvelser om specifikke situationer og cases. De oplever desuden at det er givende at få sat ansigt på de andre frivillige og have mulighed for at dele erfaringer.

Vi anbefaler:

- Et fortsat fokus på oplæring i hvordan man håndterer svære situationer og snakke, samt udvikler redskaber/guides til hjælp med dette.
- Sikrer at de frivillige er vidende om, og gør brug af, muligheden for at henvise unge med særlige behov til mere specialiserede tilbud.
- Fortsat understøtter erfaringsudveksling på tværs af byer, herunder i form af frivilligkonferencerne.

Tættere kommunikation mellem sekretariatet og de frivillige

Det frivillige er positivt stemt over for samarbejdet med sekretariatet, men de har varierende oplevelser af, om kommunikationen er tæt nok.

Nogle oplever, at sekretariatet er tilgængelig med hurtige og konkrete svar, og oplever, at sekretariatet tjekker jævnligt op på dem.

Andre oplever, at kommunikationen er for langsom, og de føler sig for langt væk fra sekretariatet, hvilket gør, at de går glip af potentiel viden og støtte. Denne gruppe efterspørger en højere grad af konsensus om omfanget og formen på kontakten. Samtidig oplever sekretariatet, at der ikke altid er så meget respons på deres kommunikation.

Det er især i forhold til pludseligt opståede spørgsmål, at de frivillige savner hurtige kommunikation med sekretariatet. Man kunne derfor overveje muligheden for at lave en klarere procedure for, hvordan de frivillige kan få hurtigere respons, fx ved at lave en slags "hotline".

Forankringsmuligheder

Projektet har oplevet interesse fra flere kommuner, der ser et behov for en større indsats på LGBT+området. For eksempel viste en undersøgelse fra Aarhus Kommune at mange unge LGBT+personer ikke trives. AURA arbejder samtidig med en målgruppe, som kommunerne ikke har mange andre

tilbud til.

Flere af de lokale AURA-fællesskaber har i projektperioden fået erfaring med at søge de kommunale §18-midler, der er en pulje til støtte af frivilligt socialt arbejde. Sekretariatet arbejder med forankring af AURA ved at understøtte, at fællesskaberne i endnu højere grad søger §18-midlerne, ligesom de ser muligheder for at lokale AURA-fællesskaber kan modtage direkte støtte fra kommuner. Det er en realistisk model med gode potentialer.

På baggrund af denne evaluering er det dog vigtigt at være opmærksom på betydningen af fortsat at have et sekretariat med midler til at understøtte fællesskaberne, både i hævning af frivillige og unge, oplæring, erfaringsudveksling og fortsat udvikling af konceptet. En fremtidig plan for forankring af projektet bør derfor omfatte en plan for finansiering af sekretariatets arbejde, fx med fortsat fondsfinansiering eller selvfinansiering.

BILAG

PROJEKTÆNDRINGER OG CORONAERFARINGER

Fokus på kerneindsatsen

I 2021 gennemførte projektet en ændring der målrettede arbejdet om kerneindsatsen med det direkte arbejde med de unge i AURA. I den forbindelse fravalgtes elementer fra det oprindelige projektdesign der var målrettet skolesystemet og civilsamfundet.

Årsagen var at LGBT+ Danmark oplevede et behov for at koncentrere ressourcerne for at kunne understøtte AURA-fællesskaberne lokalt.

Der har været ønsket at de fravalgte projektelementer bliver videreført i andre regi i LGBT+ Danmark. Det gælder de strategiske samarbejder der i stedet bliver overladt til sekretariatschefen og den politiske chefkonsulent, og arbejdet med at udvikle undervisningsmaterialer til folkeskoler, hvilket rummes i et andet projekt.

Denne ændring har givet projektet et skarpere fokus, og mulighed for at koncentrere sig mere om de ungerettede aktiviteter. Erfaringerne med projektændringen antyder dog at det oprindelige projektdesign nok ville for meget. Imidlertid kunne en større indsats i forhold til information på folkeskoler sandsynligvis have bidraget positivt til rekruttering af unge.

I forbindelse med ændringen blev projektperioden forlænget med et halvt år og måltallet for deltagende unge nedjusteret fra 200-300 til 100. Det skyldtes især coronaperiodens negative indflydelse på fællesskaberne.

Coronaen og erfaring med onlinearrangementer

Coronaen forårsagede usikkerhed om arrangementer, aflysninger og omstilling til udendørs aktiviteter. Den foranledigede også, at mange af fællesskaberne omstillede til online-aktiviteter med gruppesamtaler, onlinespil eller watch-alongs. På trods af de frivilliges indsats gav det blandede erfaringer, med enkelte ting der fungerede, og mange ting der ikke gjorde. De frivillige fortæller, at det var udfordrende at skabe den gode, personlige kontakt gennem skærmen, og svært at etablere et "fælles tredje". Det resulterede generelt i lav deltagelse og engagement fra unge.

Heldigvis har fællesskaberne oplevet en fremgang i deltagerantallet og et større engagement fra de frivillige i takt med at coronarestriktionerne blev lettet i løbet af efteråret og vinteren 2021-2022.

EVALUERINGENS DATAGRUNDLAG

SocialRespons' evaluering af LGBT+ Danmarks Ungdomsindsats 2020-2021 er gennemført som en proces- og virkningsevaluering i perioden april 2020 til marts 2022. Dette er den afsluttende rapport.

Evalueringens datagrundlag udgøres af:

- 5 interviews med unge
- 9 interviews med frivillige
- 2 interviews med projektleder
- Frivilliges registreringer og beskrivelser af arrangementer
- Projektets egen deltagerundersøgelse og evaluering af frivilligkonferencer
- Projektleders logbog